

146

Adjuvante JEHOVA
COLLEGII ETHICI
DISP. XII.

De
HEROICA VIR-
T U T E
P R A E S I D E

VIRO Nobilissimo ac Consultissimo

DN. MICHAELE Gyllenstålpe/
J. Uq; & Phil. Doct: pereximio LL:gum Pol.
atq; Hist. P.P. Celeberrimo præceptore
ae promotore devoto observantiæ
Zelo ætatem colendo.

R E S P O N D E N T E

ANDREA SVE: GALENIO
Oelando

*Exercitij causâ, ad ventilandum publicè
exhibita, in Consuetô Auditorio ad diem
25 Octob. Anni currentis*

1656.

A B O Æ,

Impressa à Petro Hansonio Acad. Typogr.

Admodum Rever. præclariss. & Eminentiss.

VIRO ac Domino

DN. PETRO SCHOMERO

S.S. Theologiæ Doctori pereximio Superintendentiæ Calm:is
præsuli meritiss: ibidem Civitatis Pastori vigilantissimo,
Gymnasij Consistorijq; præsidi graviss: Mecænati & pro-
motori æterno animi obsequio reveren: colendo.

U T E T

Præclariss: Doctiss: ac omnigena eruditione præstantiss: Viris
Gymnasij LECTORIBUS & Consistorij AS-
SESSORIBUS promotoribus meis ut, indubitatissimis
ita plurimum suspiciendis

N E C N O N

Reverendis Doctiss: & præstantiss Viris

DN. DANIELI NICOLAI Præp. & Past.
in Råplinge dignissima.

DN. BERGERO JONÆ in Möckleby
Pastori fidelissimo.

DN. ERICO JOHANNIS Pasto: in
Glöminge vigilantissimo.

DN. MAGNO BECHIO Pastorii in
Torslunda pervigili.

DN. SAMUELIO LAI Löfwingh
in Scho: Calm. Coll. Sup. pervigilanti,

DN. ERICO OLAI Comministro in
Råplinge industrio.

Dominis fautoribus, & promotoribus suis omni
amini observantia perpetim colendis dispu-
tationem hanc moralem in testificationem
amini grati, submissè officiosè & amicè di-
cat dedicatq;

And: G. Respond.

Ad

*Praestantissimum Dn. Respondentem Amicum
& conterraneum dilectum.*

EXimiæ claros cur ad virtutis honores?
Ex humili multos evenit ire loco? (tis
Pauperibus virtus, quippe est sine dote, mari-
Nubit: habet grandes fors opulenta viros.

L. M. g.

*Enevaldus S. Gyldenb. Al.
Eloq. Prof. P.*

*Praestantissimo juxta ac Ornatisimo Domino
ANDREÆ GALLENIO Oelando
musarum in Regia Academia ad auram se-
catori strenuissimo, amico suo perdilecto,
specimen publice egregium deponenti, ita ex animo
ut potuit gratulabundus cecinit.*

Communis cunctis natura est ingenerata,
Ut sua sectetur, que sibi rite placent:
Est natura tibi felix, Virtutis amore
Quod tenebris, eam dum colis usq; vigil,
Gratulor inceptum, Galleni, pergitò porrò,
Virtuti studeas. Præmia larga feres.

*Gabriel Gyllenstålpe.
M. F.*

RECTÈ summa boni ad fastigia totus anhe-
lans, (culmen,
Quod cupid, & si non possit conscendere
Limite saltē aliquo consistere nobile factū,
Qui censet, cultor virtutis iste putandus.
Idem cum statuis, frater Charissime Musis
Hocce igitur meritō talis quoq; diceris ipse
Pergito Galleni studijs Deus ipse favebit
Præmia digna debunt tibi majores venerandi.

Humanitate & doctrinā Ornatis. Dno.
Resp Fratri ac Sympatriotæ suo fva-
viss. in felix omnem scripsit.

Iosephus Ferlofenius.

TAndem dante Deo Galleni extrema laborum:
Sentis, quæ pū s̄ns non sine laude geres.
Heroum ut decus egregiè palmare revolvis;
Te celebret virtus sic animosa quidem
Hinc precor ut capis Deus alti rector Olympi
Adsit, te rerum prosperitate beans.

Moris, amoris & honoris
E. adjecit.

*Eschillus S. Fabricius
Smolandus.*

COLLEGII ETHICI 353
DISP. XII.

De

VIRTUTE HEROICA.

THESIS. I.

IN superioribus de *Virtutis moralis naturâ*, tûm in Genere tûm in Specie actum fuit. Quamvis enim in hac imbecillitate & corrupto hominis statu, omnimodum affectuum, secundum rectam rationem, moderamen assequi difficultum, ideoq; rarissimum sit; *virtus* tamen exactè cognoscenda est, ut quantum amiserimus quantumque ambiamus, & vicissim speremus, intelligatur, & aliquo usque ad id ipsum rursus etiam enitamus, ut *Persius* canit:

Est aliquid quo tendis, & in quo dirigis arcum.

Velut autem in proximâ disputatione de *gradibus virtutum* & *imperfectis seu semi-virtutibus*, quæ ut faciliores ita

Z fre-

354 D. MICHAELIS Gyllenstalpes
frequentiores, aliqua proposita fuere;
ita nunc quoque de summo virtutum
gradu, in heroicâ excellentiâ & præ-
eminentiâ, quæ omnium rarissima
(præsertim si collectivè respectu sin-
gularum & universarum virtutum in-
telligatur), aliqua etiam dicenda ve-
niunt.

- - - ut finis coronet opus - - -

2. Heroica virtus, etiam si
quoad nomen variè deducatur, uti a-
pud Piccolom: cap: 1. gr. 6. Heider: Philos:
Moral: part: 2. &c. aliosq; videre est; proxio
mè tamē ab Heroib⁹, id est viris eminen-
tibus, quos antiquitas semideos, vel ex
Dijs genitos statuit, nomen sortitam
esse manifestum est. Vid: Sext: Aurel:
vict: de orig: gent: Rom. Heroica enim
dicitur quod non in quemvis cadat,
sed in paucissimis rarissimæ & eminenti-
tis conditionis reperiatur. Alias vir-
tus cum excellentiâ; eminentia & splendor
virtutis, nec non divina virtus dici af-
sollet.

3. Un-

3. Unde etiam Heroica virtus modò latè sumitur pro *Excellentia* cuiusvis virtutis, etiam dianoëticæ; quo sensu heroës quilibet, vel excellenter in disciplinâ aliquâ aut arte periti & excusi, appellari poterunt: Vel strictè pro eximiâ excellentiâ in virtute aliquâ practicâ, non vulgari: Vel strictissimè & nimis pressè, pro fortitudinis tantùm aut magnanimitatis eminentiâ. Ut jam de abusu, quo vitia sœpè ab adulatoriis in Heroicas Virtutes speciem tenus transformantur, nihil dicam.

4. Est igitur virtus Heroica, in mediâ acceptione & propriè sumpta, nihil aliud quam divinitus collata promptitudo magnas actiones, circa cuiusvis virtutis objectum, ultra quam vulgaris hominum conditio fert, alacriter, & felici cum successu obeundi. Qualem cuilibet concessam non esse experientia satis ostendit: unde & heroica facta à communis fortis hominibus præstari ne-

356 D. MICHAELIS Gyllenstålpes
queunt, & proinde à quibusque teme-
rè imitanda non sunt; ut trita regula
monet.

5. Ejusmodi heroicas virtu-
tes in rerum naturâ dari, non est quod
multis comprobetur; cum id res ipsa,
omnis historia & quotidiana vita de-
monstret. Quosdam videlicet, alio-
rum summâ cum admiratione & stu-
pore, ea felicitér & virtuosè promptis-
simeque expedire, quæ alij ne aggredi
quidem auderent, aut inchoare saltem
prosperè possent. Hinc in Sacris Gi-
gantes & Herões, hinc in nostris histo-
rijs antiquitùs pugiles nominantur;
hinc etiam secundum Præceptum Py-
thagoræ in aureis carminibus, de heroibus
honorandis:

Tιμα καὶ σέβε τὸν εἶπεν Θεόν
ἀγαυῆς; &c.

6. Nec obstat, quòd gratia
& concursus divinus in cuiusvis virtu-
tis exercitio requiratur; unde omnes
ctiam

etiam æquè heroicæ dicendæ videntur: Nam *Respond:* distingvendo inter generalem seu universalem, & particularem seu specialem DEI concursum. Generaliter quidem in quavis actione Deus concurrit; si quidem in ipso vivimus, movemur & sumus, ut loquitur *Apost:* Act: 17. Specialiter autem ubi generi humano, genti, populo, urbi, familiæ, peculiari facinore, mediante insigni huic vel isti individuo concessâ virtute prospicit, Specialissimè & singulariter gratiosâ cooperatione suis fidelibus adest. *Divinitus* verò concessâ dicitur heroicæ virtus, quod nullus unquam vir magnus extiterit sine afflato divino, ut Cic. loquitur; id est specialibus donis, quæ communem hominum sortem excedunt.

7. *An verò etiam heroicæ virtus in mediocritate consistat?* Apud Ethicos quæri solet. Ratio dubitandi hæc esse videtur, quod *virtus her-*

roica, uti supra posatum, sit *Excellentia quædam & Eminentia virtutis*; ideoque ἀνεργῆς sive extremitas & summus apex, potius quam μεσόργης sive mediocritas & mediocritas dicenda. Respondit. Deciditur autem quæstio applicatà distinctione inter considerationem quæ sit respectu extremorum, in quâ mediocritatem esse, & (sicut & cæteræ virtutes) in medio sitam, minimè ambigi potest; atque inter considerationem intuitu eminentis perfectionis factam, quæ Heroicam virtutem ἀνεργῆς etiam esse facile evincit. Sed cum diversus respetus omnem tollat contradictionem, clarum etiam est, nihil inde absurditatis sequi: Etsi hæc consideratione ἐν ἀνεργῇ, illâ verò ἐν μεσόργῃ sitam esse heroicam virtutem admittatur.

8. Ex illius quæstionis resolutione, facile etiam declaratur alia eidem affinis; *An beroica virtus potius sit*

*sit virtus ipsa, an vero excellentia
et affectio tantum virtutis dicenda
si? Respond: enim ex eodem funda-
mento, quatenus scilicet medium lau-
datissime, inter duo vitiola extrema
tenetur, virtutem esse, & recte appella-
ri: Ratione autem eminentiae & magis
collatiuè seu relatè ad communes vi-
tutes, eminentia & virtutis quædam splen-
dida affectio seu exaltatio & sublimitas
dici meretur.*

9. Hinc vicissim lumen ac-
cenditur illustrandæ quæstioni pertri-
tæ; *An Heroica virtus à communi
virtute morali specie differat?* Pro
affirmativâ pugnare poterunt hæ ra-
tiones: Si Liberalitas & Magnificentia,
modestia & magnanimitas, quæ circa eano-
dem materiam occupantur; eandemq; for-
mam habent, & gradibus saltem differunt;
specie omnino distingui recte statuantur:
Eodem etiam jure, communis virtus & He-

roica. Sed verum est prius, quod supra suo loco allatæ rationes stabiliunt, & clarissimorum virorum authoritas insuper confirmat. E. 2. Eæ virtutes quæ *causis, finali nimirum, efficiente & materiali seu subjectis, itemque adjunctis, gradibus, & effectis* sive successu differunt; specie omnino distingvi dicendæ. Sed Heroica virtus & communis, istis modis differunt; E. specie distinguuntur.

20. *Minor seu assumptio probatur* (*Major enim propositio sat evidens est*) quia *Finis communis virtutis est actiones humanas quasvis disponere; Heroicæ verò eminentiores, & communem hominum sortem supergradientes.* 2. *Efficiens communis virtutis est exercitium, vires vulgares & actiones hominum; Heroicæ causa efficiens est peculiaris afflatus divinus* 3. *Materia seu subjecto differunt; communis namq; virtus in pluribus subjectis reperiri*

periri potest, sicuti etiam in communioribus objectis eniteſcit. Heroica virtus in paucissimis objectis locum ſortitur. 4. *Adjunctus & gradibus*; communis virtus minus habet excellentiae & admirationis; Heroica vero magis; admirabilemque; haec praे illa conſtantiam requirit. Et 5. Demum *Effectis & ſuccesſu*; communis virtus langvidior & tardior est; Heroica fulguris inſtar perrumpens, quavis obſtantia ſternit, & laudabili exitu ſemper coronatur. Unde ſpecifica diſſerentia ſatis firmiter adſtruī poſſe videtur.

II. Contraria tamen ſententia verior; i. Ex per vulgato & firmo fundamento: *Magis & minus non variant ſpeciem*, i. e. major Excellentia ſeu gra-
dus in bonitate & præstantia, ſpecificam diſſerentiam non inducunt. Hic autem eſt gradualis ſaltem diſſerentia, ſeu per magis & minus; quod ex o-
positorum dilutione diſpaleſcet; Ergo

Z 5 h̄c

362 D. MICHAELIS Gyllenstålps
hic scilicet, inter *communem* & *Heroicam*
virtutem specifica differentia non est.
2. Si *Heroica virtus* nullam novam
virtutis speciem in novâ aliquâ materiâ
exhibet; sed antea declaratas ad subli-
miorem gradum evehit, sequitur non
specie, sed gradu tantum differre: At
verum prius ergo posterius.

12. Ad objecta igitur *Respond.*
Assumptionem seu *minorem propositio-*
nem in priori argumento negando;
Ad probationem sufficienter in supe-
rioribus, ubi de allegatis virtutibus a-
ctum fuit, Disp: 8. Th: 29. & Disput. 9.
Th: 31. & 32. responsum est. In altero
argumento varius est paralogismus.
Respond: enim 1. Ad *Majorem*; eam
non esse simpliciter veram per omnia
membra. Nimirum quæ finibus, ef-
ficiente, gradibus, effectis &c. diffe-
runt; ea mox specie differunt: Id e-
nim minimè procedit; cùm etiam ejus
dem numero rei, seu unius individui,
diversi

diversi esse possint fines; & singuli homines etiam si specie convenient, & unum sint, efficientib⁹ tamen causis proximis ut plurimum differūt, nisi germani sint ex ijsdem scilicet parentibus prognati. Neque illud de subjecto quicquam facit; cūm etiam fortitudo, temperantia, Iustitia &c, in hoc homine major, in illo minor, quæ tamen ab invicem specie differre absurdum, & sic consequentè de cæteris. Sed transeat tamen illa propositio.

13. Ad Assumptionem Respond.
per singula membra eundo: Sic 1. Finis est unus & idem virtutis communis & Heroicæ, videlicet beatitudo seu felicitas civilis. 2. Causæ itidem efficientes eadem; Natura, cura, & concursus divisus; licet ibi vulgarior & obscurior, hic manifestior & evidenter. Diversus autem modus, diversam speciem non inducit. 3. Ad materiam seu subjectum jam responsum est. 4. & 5. Cætera verò,

Z 6 effectus

364 D. MICHAELIS Gyllenstålpes
effectus varios, adjuncta, gradus, &
successus aliaq; variantia, ne numeri-
cam quidem nedum specificam diffe-
rentiam inducere manifestissimum est.
Siquidem gradus speciem non variet;
idemq; individuum modò has modò
illas circumstantias recipiat. Heroicam
proinde virtutem à communi virtute
moralis, non specie sed gradibus tan-
tum differre, constanter tenendum.
Nisi pro divinitùs infusis accipiatur.
vid: Piccol. grad: 6. cap. 5.

14. Constituto sic Heroicam
virtutem eminentiorem saltèm gra-
dum esse communis Virtutis; non in-
competenter hic quæritur: *Anne ergò in*
omni virtute moralis talis eminentia i.e. Vir-
tus Heroica inveniatur & locum habeat?
Respond: breviter: Etiam si gradus in o-
mni virtute (in actu potissimum exer-
cito, ut Metaphysici loquuntur i. e.
quatenus in hominibus inveniuntur)
occurrat; atq; ità quoq; heroica quæ-
dam

dam eminentia locum sibi vendicet; in illis tamen virtutibus quæ maiorem difficultatem & splendorem secum habent, Heroica Virtus præcipue agnoscit solet. Ut potè in pietate, justitiâ, magnanimitate, magnificentiâ & fortitudine, &c. In minoribus virtutibus, ut veracitate, comitate &c. tam illustris splendor adeò ad verti non potest.

15. Quæri etiam solet, *Anne Heroica Virtus sit necessaria?* Ad quam quæstionem ut ritè respondeatur, distingvendum erit inter singula individua & speciem humanam, vel potius Respub. societasq; maiores. His utique necessaria est, cùm regna, res publicæ, urbes & ipsa ecclesia adeoq; maiores societas herorum ope & auxilio særissimè necessariò indigeant: Illis, singulis videlicet individuis, & cuivis bonimi necessaria non est virtus Heroica, ut eam possideat. siquidem etiam vir bonus esse possit, quamvis He-

366 D. MICHAELIS Gylenkstalpes
ros non sit. Atq; ità diverso respectu
& non necessaria & necessaria dici potest,

16. Quoad specialius Heroicæ virtutis subiectum, quæri etiam solet: *Anne pueris merito tribui possit?* Negativam svalent judicij immaturitas, viriumq; imbecillitas &c. Affirmativam verò Exempla varia, Davidis in adolescentiâ pueritiæ proximâ, ursum & leonem trucidantis: *Alexandri M. Heroicum responsum apud Curtium lib. I.* & similia evincunt.

17. Respondetur igitur, virtutem Heroicam etiam in pueros cadere, inchoative i. e. quoad indolem, δι έλπιδα, quoad spem, ut loquitur Aristoteles. Perfectivè autem i. e. ut virtus perfectè insit heroica pueris, & ritè exerceatur, rarissimum; Imò vix ac ne vix quidem possibile, nisi Deus peculiari instinctu, non solùm extra ordinem, sed & miraculosè aliquid egerit.

18. Prætereà de fœmineo sexu frequentissimè agitatur quæstio,
An ḡ huic heroica virtus assignari queat? Pro negativâ sic pugnari potest: *Heroica virtus requirit temperamentum siccum & calidum, cor compactum & spirituosum.* Sed hæc fæminis vix unquam aut rarissimè, competunt; siquidem humidioris & frigidioris fermè semper sint naturæ. E. *Heroica virtus eisdem tribui nequit.* 2. *Heroica virtus magnam requirit constantiam.* At sexus fœmineus constantiâ destituitur, levior & timidior est. E. *Heroicæ virtutis minimè capax.* Major est evidentissima: Minor tum experientiâ, tum authoritate probatur, utpotè poëta:

- - - - *Varium & mutabile semper Fœmina - - - - & similia.*

29. Verior tamen est sententia affirmativa; quod etiam fœminæ sint heroicæ virtutis capaces: Tùm quòd

368 D. MICHAELIS Gyllenstalpæ
quod virtus quævis in genere homini
competat, nec censum nec sexum respici-
ens aut excludens. Jam verò fœminæ
etiam sunt homines; Et heroica virtus
est etiam virtus: E. hanc quoq; illis
tribui nihil vetat. Tùm quod stultum
foret manifestæ experientiæ reclamare, & id
quod clarissima exempla evincunt, in
dubium vocare, ne dicam inficiari. Vir-
tute autem Heroicâ præditas fuisse fœ-
minas ex Sacris non minùs quàm pro-
phanis historijs & ad huc etiam mo-
dernâ experientiâ evidentissimè con-
stat. Ità *Debora*, *Iaël* heroica fortitu-
dine, *Abigail* prudentiâ; *Semiramis* utrâ-
que emicuit. Notæ *Amazonum* hero-
inæ reginæ; Notæ & aliæ de quibus
supra disp: 6. de fortitudine th: 13. Nec
immerito Margareta Danica Regis
Suec: Magni Sined' nucus; & *Elizabeta*
Anglica huc referuntur. Heroicam
insuper prudentiam animiq: magnis-
gudinem & magnificentiam Serenissi-
mæ

mæ Reginæ CHRISTINÆ AUGUSTÆ, devoto potius silentio veneramur; quām multis exaggeramus. Heroicam igitur virtutem huic sexui plausè denegandam non esse satis est manifestum. Cum etiam oppositum, feritas, in eundem cadat.

20. *Superius objecta breviter sic refelluntur:* 1. Temperamentum humidius & frigidius, quamvis in fœminis vulgariter reperiatur; quin tamen etiam interdum fœminæ calidioris naturæ atq; ita virilis quasi temperamenti; sicuti è contra viri frigidi, timidi adeoq; effœminati (Germani Siemannos vocant) inveniantur, nullatenus dubitandum: cum id res ipsa edoceat. Atq; ita assumptum seu Min: Prop: prioris argumenti non est universaliter vera. 2. dō Ad secundum argumentum pariter respondetur, assumptionem particularem esse; cum multæ reperiantur fœminæ constantes, animosæ & prudentes.

Probatio seu authoritas poëtarum aliorumq; de vulgo fœminarum loquitur, quas diu pondus habere, debitam constantiam servare, adeoq; heroicæ virtutis capaces esse, nec ego asserere ausim. Aliquas tamen heroinas reperiri & repertas esse, jam probatum dedi.

21. Quæritur etiam hîc, *An heroicæ virtus in scelis pijs & veræ Ecclesiæ membris tantum reperiatur?* Simpliciter affirmantes sic concludere possunt. Excellentissima virtus solis pijs & verè Christicolis tribui potest, Heroica virtus est eminentissima. E. Respondetur tamen excellētissimam quoq; virtutem, scilicet in suo genere, in Ethnicis Cyro, Alexandro M. aliisq; fuisse, ideoq; & virtutem heroicam; quamvis comparatio si instituatur ulterior Christianorum virtutes, ut potè puriores, longè eminere haud negandum.

22. Sed *An Martyres inter heroes referendi?* Hic etiam disquiritur. Verum quoniam sup: Disp: 6. h. colleg: th. 21 & 22. Fortes eosdem esse assertuimus; *Fortitudo autem excellens, heroicæ virtus est*, per se manifestum evadit hic quoq; martyres comprehendendi, qui in signi animi constantia & alacritate fortiter & laudabiliter, in verâ fidem minime vacillantes, cruciat sustinent, nec injuriâ etiam eos heroës appellari posse. Ita tamen, ut non quivis Martyres, sed celebriores tantum, in quibus, præ alijs magnitudo & præsentia animi aliorum etiam cum admiratione emis- cuit, heroum albo inferantur. Quales, *Apostolus Petrus, Laurentius, Iohannes Husz.* & similares. Ita D. Augustinus lib. 10. de civ. Dei: *Martyres nostri heroës nuncupantur; si usus ecclesiastici sermonis id permitteret.* De Angelorum Heroica virtute nihil addo, cum hic de humanis saltem virtutibus agatur..

23. Neq; multis opus est ad probandum etiam in ijs qui extra legatum eorum concepti sunt heroicas virtutes reperiri: cum id ipsum exempla quam plurima heroum illegitimè natorum, tam ex sacris, quam profanis confirmant; Ita Iephie *Judic.* 14. Hercules qui virtutibus sediis æquavit; *Themistocles, Homerius, Romulus;* & de *Alexandro pater etiam Philippus dubitasse videtur;* quin etiam *Alexander ipse Philipsum patrem tandem non agnovit.* *Demosthenes quoq; simile nascendi principium habuisse fertur:* M. Brutus omnibus virtutum numeris absolutissimus, *Iulij Cæsaris spurius fuit.* Quin & *Constantinum M. huic classi quidam accentent:* ut jam plura non accumulentur exempla. Quid igitur prohibet quin DEo humilia exaltante, animi corporisq; vigore suppetente; summostudio & contentione accedente, etiam illegitimè nati per legitima media heroicæ

vir-

virtutis participes evadant? atq; ita He
roës fiant?

24. Quærunt hic alij, *An o-
mnibus temporibus & etatibus hero-
ës inventi sint?* Sed hæc quæstio hi-
storica est, non Ethica. Quærunt eti-
am, *Cur heroës post eximia gesta, sæpè gra-
viter labantur?* Item *cur Tragicos sæpè & fu-
nestos exitus habeant?* *Cur heroës sint
γυναικορράτοι?* Adeoq; *Cur sæpè
heroum filij noxæ?* Verùm hæc quæstio-
nes quia partim *Physicis*, partim *Astrolo-
gicis* partim *Politicis* partim etiam *Poëti-
cis*, nec non *Theologicis* rationibus deci-
duntur: Non minus commodè alibi
tractantur, aut etiam, si pagellæ admit-
tant, corollariorum loco appendentur.

25. *Opposita heroicæ virtutis*
itidem *duo sunt*, alterum in excessu,
quod *feritas* dicitur; alterum in defectu
vel proprio nomine destitutum, vel
περιφρασικῶς heroicæ virtutis stupor, i.
gnavia & ineptitudo dici potest.

26. *Feritas* græcè Θηριόθης à brutis seu bestijs & feris nomen habet, quasi bestiale vitium dixeris; in hoc tamen feritas hominum bestialitate detrior; quod bestiæ rationis sint expertes; adeoq; *vitium*, propriè & Ethicè loquendo, non admittant. Hominum autem feritas rationem non negat vel excludit, sed negligit; non audit, sed conculcat. Est igitur vitium heroicæ virtuti in Excessu oppositū, quo omne melioris rationis lumen suffocatur & ad scelerā quevis immanissima, homo ferus grassatur. Cujus exempla aliquot pag: 48: Ergast: virtutum poster: edit. posita sunt.

27. *Stupor* seu lentitudo est, vitium heroicæ virtuti in defectu oppositum; quo ad omnem virtutis impetum quis se ineptum reddit.

28. Si quæratur utrum istorum vitiorum deterius? Respond: Feritatem, ut potè cum pluribus noceat, (activa enim est) deteriorem: Stuporem ve-

ro illum sicut aliás per se pessimum,
quod *reipub: proximo*, ipsiq; suo subjecto
omnem virtutis fructū subtrahat: qua-
tenus tamen detrimentum commit-
tendo non infert; tolerabiliorem vide-
ri. Et hæc ità breviter de præcipuis
controversiis circa virtutem he-
roicam considerandis. Nunc Corolla-
ria quædam breviter subjungenda.

COROLLARIUM.

I. Ex Historicis. He-

roës suas habent pe-
riodos. Ità successivè Heroës
& judices in populo Israelitico
se consequuti sunt. Et Heroës
sive Gigantes atq; fortes Davidis
contemporanei fuere. 2. Reg. 23.
Heroës, ut ità dicam, in Philoso-

376 D. MICHAELIS Gyllenstålpes
phiâ, Socrates, Plato, Aristoteles, &c
fermè contemporanei fuere, Homerus & Hesiodus quadringentis
ante Herodotum annis simul vi-
xerunt. Duillius, Manius, Curius,
Cajus Fabricius, Attilius Calatinus,
Cn. & P. Scipiones, Aphri-
canus, Marcellus, Fabius Maximus,
quos Clarissimos urbis Consu-
les Cicero nominat, se invicem
fermè contigerunt. Sic Poëtæ
Lat: Virgil: Ovid: Horati⁹; simul,
Statius Juvenalis & Martialis si-
mul vixerunt. Sic Jcti Rom; eo-
dem tempore floruerunt, fermè o-
mnes Papiniani auditores; Tarrun-
tius, Paternus, Macer, Terentius
Clemens, Menander, Archadius,
Ruffinus, Papyrius, Fronto, Anthi-
us, Maximus, Hermogenianus,

Afri,

Africanus, Florentinus, Tryphonius, Julius Calistratus, Venuleius, Celsius, Sicuti & ante hos, sub Imperatore Antonino pio, celebres Icti simul extitere, Alburnius Valens, Tuscanus, Vindius Verus, Ulpianus Marcellus, Arrianus, Tertullianus, Salvius Julianus, L. Valerius Metianus. Ita etiam si propinquiora respiciamus tempora, Excellentes & illustres Poetas, Philosophos, Ictos &c. ijsdem fermé seculis in Italiâ, Germaniâ alibiq; floruisse observabitur. In nostra patriâ Gigantes quondam suam habuisse periodum admiranda in montibus & passim relictâ monumenta attestantur.

Starchatero Giganti Sueco, qui circa

378 D. MICHAELIS Gyllestanpes
circa initium Epochæ christianæ
in his terris vixit, contemporanei
fuere Heroes plurimi; interquos
Vicharus Norveg: R. ab eodem
vict'; & Russiæ R. Floccus itidem
superatus. Athletæ Biarmenses.
Visinnus Russus; Valsche seu Vas-
za Polonus: Hama Saxo itidem
ab ipso deleti, Fortissimi Haldani
amicitiam coluit. Novem Pugil-
les in Norvegiâ prostravit, Olo-
nem etiam terribilem, utcunq; è
medio sustulit. Ut nunc de numero
pugilum & heroum qui in campis
Bravallinis incomparabili bello,
inter Haquinum Ring Sueciæ Re-
gem & Haraldum Hyldefand Da-
niæ, à parte Danorum 68. à parte
Suec. 93. interfuerunt, jam nihil

dica.

dicatur. vid: Johan: M. & Sax: Grammatic. Legumlatores etiam, justitiæ antistites & Heroës qui primi jura Suecis, Gothis, Helsingis &c, dederunt; circa idem fermè tempus floruisse, Stylus seu genius lingvæ aliæq, circumstantiæ innuunt. Causa verò quod Heroës modò in hac modò in illâ facultate fermè simul florent; inter alias non postrema Æmulatio videtur. Prout quoq; P. Vellejus Paternulus historiæ Romanæ lib. 2. in eodem argumento, hisce verbis innuit: *Alit æmulatio ingenia; & nunc admiratio incitationem accedit: naturaq; quod summo studio petitum est, accedit in summum: difficilisq; in perfecto mora est:*

380 D. MICHAELIS Ghulensalpes
naturaliterq; quod procedere non po-
test, recedit. Et, ut primò ad conse-
quendos, quos priores ducimus, accen-
dimur: ita ubi præteriti aut equari eos
posse desperavimus, studium cum spe
senescit; & quod assequi non potest,
sequi desinit & velut occupatam re-
linquens materiam, querit novam:
præteritoq; eo in quo eminere non pos-
sumus, aliquid in quo nitamur, conqui-
rimus: sequiturq;, ut frequens, ac
mobili transitus maximum perfecti
operis impedimentum sit. Quām
ferax verò heroum fuerit seculum
præsens, patriæ nostræ sago togāq;
Arte & Marte, commodiori occa-
sione, ubi de jllustribus Viris Sue-
ciæ, Gothiæ Fenningiæq; agere li-
cuerit, Deo annuente, memorabo;

si effe-

Collegii ETHICI DISP. XII. 381
si effectis in quæ tetendi, plures ad
curas vitam produxero.

II. Heroum filios no- xas esse ; tritum est

Proverbium; *at non perpetuò veris
verbum,* *Habuit enim Adamus
non tantùm impium Cainum, sed &
optimum Abelem & Sethum, Opti-
mus Abrahamus Iсаacum patri-
zantem;* Iсаacus non modò Есаум
perversum: *sed & laudatissimum Ia-
cobum cui non tantùm Ruben, Sime-
on, Levi incestuosi & maligni, ve-
rū etiam castissimus, Deo homi-
nibusq; acceptissimus Iosephus,
& fortissimus Juda contigit, David
non modò stultiissimum Abosolonem;
quin etiam prudentissimum Salomo-*

382 D. MICHAELIS Gyllenstalpem
nem filium invenit. Et sexcenta e-
jusmodi, verum ne longè nimis res-
trospiciamus; Nonne heros toti or-
bi admirabilis Gustavus I., Rex
Svec. plures etiam heroës filios reli-
quit, inter quos Carolus IX. Natu-
minim' gestis & summis in patriam
meritis maximus. Hic vicißim he-
roa genuit, quo Sol majorem non as-
pexit GUSTAVUM II. & M. qui
quantum defecit filium non relin-
quens, tantum profecit filiam quovis
filio majorem, posteritati donans, in
quâ natura, cura ars & industria,
quantum ab homine, etiam in illo se-
xu præstari possit, simul ac semel ex-
periri voluerunt. Et nunc divinâ
favente gratiâ R. GUSTAVI I: mi-
pronepotem, R. CAROLII IX: ni-
ex filia, GUSTAVI M: sorore, ne-
potem

potem serenissimum, potentissimum
atque invictissimum heroëa ac Domi-
num DN: CAROLUM - GUSTA-
VUM, &c Regem nostrum clemen-
tissimū, verè heroicis virtutibus in so-
lio majorum suorum fulgentem meri-
tò veneramur. Cui sit SALUS, VI-
CTORIA & LONGÆVITAS!
Sæpiissimè igitur contingit heroum li-
beros anchoras, asyla, turrest & propu-
gnacula esse. Quod verò interdum
noxae evadant, præcipuam causam esse
existimandum in malâ educatione
& adulatoribus, quibus seducuntur.
Dum Parentes publicis negotijs dis-
tenti, Præceptoribus & aulicis libe-
rorum curam comittunt, Qui ubi
omnia ad gratiam, pauca ad utilita-
tem discipuli referunt, quem informa-

384 D. MICHAELIS Ghelenstalpes
re debuissent, deformant. Ex primâ e-
nim institutione, reliqua ferme vita
dependet.

III. Heroës milita-
res, seu bellicâ virtu-
te præstantes, non
rarò mulieribus mul-
tum indulgent. Ita

Simson *Delilæ indulxit*, Hercules *Omphale*
servivit; Ninus *Semiramidi paruit*; Mar-
cus Antonius *Cleopatræ*. alijs alijs nimiū se-
se submiserunt. Causa videtur maximè adæ-
quata, quod calidioris sint temperamenti, cor-
pora gerentes solidæ, sanguine & spiritibus
auerantia, ut plurimū n. sanguinei sunt; qui
ad venerem naturaliter procliviores. Ideoq;
& uxoribus, quarum amantiores existunt
plus indulgent. Cæteræ rationes, quæ afferri solent
magis in coniecturis positæ & è longinquæ petitæ vi-
dentur.

DISP. XIII.